

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96

E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Народному депутатові України
Романюку В.М.

Шановний Вікторе Миколайовичу!

Міністерство, розглянувши Ваше депутатське звернення від 21.09.2017 № 21-02/09-2017 щодо недопущення примусового вивчення російської мови в закладах освіти, повідомляє.

Згідно з частинами 1 і 2 статті 7 нового Закону України «Про освіту» (далі – Закон) мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова. Держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.

З метою виконання в повному обсязі мовного законодавства України в частині застосування державної мови в освітній галузі Міністерством було підготовлено та надіслано місцевим органам управління освітою та закладам освіти відповідного роз'яснювального листа № 1/9-542 від 07.10.2016, що додається.

Разом з тим, враховуючи запити українських громадян, Міністерство свого часу затвердило Типові навчальні плани для різних типів навчальних закладів, зокрема, для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання; загальноосвітніх навчальних закладів з вивченням мов національних меншин; загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин; для спеціалізованої школи з навчанням мовами національних меншин і поглибленим вивченням іноземних мов тощо. За цими навчальними планами вивчалися одна або дві іноземні мови, відповідна мова тієї чи іншої національної меншини.

Варто зазначити, що загальноосвітні навчальні заклади самостійно (за запитами батьків або після консультацій з батьківською громадою) обирали той чи інший Типовий навчальний план, за яким будувався навчально-виховний процес. Рішення загальноосвітнього навчального закладу погоджувалося його засновником.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/13-835 від 31.10.2017

Запровадження вивчення будь-якої іноземної мови або мови національної меншини та вибір відповідного варіанту Типового навчального плану для складання свого робочого плану загальноосвітній навчальний заклад здійснював самостійно, враховуючи при цьому кадровий потенціал, думки педагогічного колективу, батьківської громадськості, потреби учнів (через подачу письмових заяв від учнів, батьків та затвердження прийнятого рішення на педагогічній раді навчального закладу).

Щодо Вашого прохання про проведення перевірки всіх загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів стосовно фактів примусового вивчення російської мови інформуємо.

На жаль, ні Міністерство, ні Державна інспекція навчальних закладів не мають достатнього обсягу кадрових, фінансових та часових ресурсів для проведення перевірки 16365 закладів загальної середньої освіти. Водночас їх перевірка щодо дотримання чинного законодавства України, зокрема мовного, відбувається в поточному режимі. Крім того, згідно з частиною 2 статті 25 Закону засновник закладу освіти або уповноважена ним особа здійснює, зокрема, контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Відповідно до пункту 7 частини 1 статті 1 Закону засновниками закладів загальної середньої освіти виступають відповідні ради від імені територіальних громад.

Також, звертаємо увагу на те, що відповідно до частини 1 статті 32 Закону України «Про освіту» та статті 32 Закону України «Про загальну середню освіту» стандарти загальної середньої освіти будуть містити лише вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувача загальної середньої освіти відповідного рівня. Конкретний же механізм досягнення цих результатів визначатиметься кожним окремим закладом загальної середньої освіти у затвердженій ним освітній програмі (стаття 33 Закону України «Про освіту» і стаття 15 Закону України «Про загальну середню освіту»).

Натомість, Міністерство освіти і науки України затверджуватиме лише передбачені Законами Типові освітні програми, які будуть визначати можливі шляхи досягнення визначених стандартами обов'язкових результатів навчання.

Також новий Закон «Про освіту» запроваджує новий інструмент індивідуалізованого підходу до навчання - індивідуальний навчальний план - документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів (пункт 11 частини 1 статті 1 Закону).

У частині 2 статті 55 Закону «Про освіту» розширені та деталізовані права батьків здобувачів освіти, зокрема, обирати заклад освіти, освітню програму, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти; брати участь у громадському самоврядуванні закладу освіти, зокрема обирати і бути обраними до органів

громадського самоврядування закладу освіти; завчасно отримувати інформацію про всі заплановані в закладі освіти та позапланові педагогічні, психологічні, медичні, соціологічні заходи, дослідження, обстеження, педагогічні експерименти та надавати згоду на участь у них дитини; брати участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини та/або індивідуального навчального плану тощо.

Таким чином, Закон суттєво збільшує права та можливості батьків і здобувачів освіти у визначенні змісту, форм та видів здобуття освіти.

Разом з тим, збільшення прав і можливостей батьків і здобувачів освіти не знімає відповідальності з держави та закладів освіти забезпечувати організацію освітнього процесу державною мовою та гарантувати кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти (частина 1 статті 7 Закону).

Насамкінець, хочемо зазначити, що Міністерство завжди реагує на індивідуальні та колективні звернення громадян, пов'язані з порушенням чи утиском їхніх конституційних прав.

З повагою

Міністр

Л. М. Гриневич